

Sygn. akt IC 340/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Jerzy Habaj

Protokolant: Katarzyna Drożdż

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2018 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. D. kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 26.000 zł (dwadzieścia sześć tysięcy złotych) od dnia 7 maja 2017 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 4.000 zł (cztery tysiące złotych) od dnia 29 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.360 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu;

Sygn. akt IC 340/18

UZASADNIENIE

Powód M. D. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w W. kwoty 70.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 lipca 2016 r. tytułem zadośćuczynienia, kwoty 29.000 zł tytułem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej. Wniósł też o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, ewentualnie zasądzenie kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie.

W uzasadnieniu powód podał, że w dniu (...) r. P. T. spowodował wypadek drogowy, w wyniku którego poniosła śmierć matka powoda – A. D. (1). Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 6 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn. akt II K 609/15 sprawca wypadku został uznany winnym popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k. i skazany na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawieszonej na okres 2 lat próby. Pojazd, którym kierował sprawca zdarzenia w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną. Strona pozwana wypłaciła na rzecz powoda kwotę 35.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 15.000 zł tytułem znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej – kwoty te zostały pomniejszone o 60% przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody. Następnie powód dnia 5 kwietnia 2017 r. zgłosił stronie pozwanej roszczenie o zapłatę kwoty 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia w oparciu o art. 446 § 4 k.c. (...) S.A. w W. decyzją z dnia 11 kwietnia 2017 r. odmówił wypłaty. W dacie wypadku powód miał (...) lat, a jego zmarła matka – (...) lat. Powód jest jedynakiem, matka była dla niego dużym oparciem, była bardzo troskliwa, podejmowała pracę na kilku etatach, aby wraz z mężem zapewnić rodzinie finansowe bezpieczeństwo. Głęboko przeżył śmierć matki, zrezygnował z tego powodu z

posiadanego zatrudnienia. Silny stres spowodował częstsze zagrożenie atakami epilepsji, które dotychczas udawało się powodowi tłumić. Dochodzi zapłaty zadośćuczynienia z tytułu cierpienia wywołanego śmiercią matki, a ponadto - odszkodowania tytułem znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej. Żądane kwoty uwzględniają jednak 30% stopień przyczynienia się A. D. (1) do powstania szkody

Strona pozwana (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ponadto, dążąc do ugodowego zakończenia sporu strona pozwana w odpowiedzi na pozew zaproponowała zawarcie ugody na mocy, której dokona na rzecz powoda dopłaty kwoty 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią matki oraz kwotę 4.000 zł tytułem stosownego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powoda z uwzględnieniem 60 % przyczynienia się poszkodowanej do zaistniałej szkody, a także kosztów postępowania. Powód nie wyraził zgody na warunki zaproponowane przez stronę pozwaną, uznając że proponowana kwota jest zaniżona.

W uzasadnieniu strona pozwana przyznała, że w ramach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia z dnia (...) r., w wyniku którego śmierć poniosła A. D. (1). Strona pozwana zarzuciła, że co do zasady uznała swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i wypłaciła na rzecz powoda kwotę 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią matki oraz kwotę 6.000 zł tytułem stosownego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powoda, przy uwzględnieniu 60 % przyczynienia się poszkodowanej do zaistnienia szkody. Strona pozwana zarzuciła, że powód nie wskazał jednak jak znaczące następstwa w jego życiu wywołała śmierć poszkodowanej, w szczególności jaki wpływ miała na codzienną egzystencję oraz czy zaistniała tragedia rodzinna miała znaczące oddziaływanie na jego stan psychofizyczny. Akcentowany natomiast przez powoda silny stres, skutkujący częstymi zagrożeniami ataku epilepsji, nie został przez powoda udokumentowany właściwą dokumentacją medyczną. Powód nie utracił też całkowitego poczucia wsparcia - ojciec D. D. oraz babka E. U. nadal żyją, tym samym, może liczyć na pomoc najbliższych krewnych. Odnośnie rzekomego pogorszenia sytuacji życiowej, strona pozwana zarzuciła, że powód otrzymuje rentę w kwocie 880,43 zł netto. Natomiast jak wynika z rozliczeń podatkowych poszkodowanej, jej miesięczny dochód oscylował w kwocie 1.097,48 zł netto. Zdaniem strony pozwanej, uwzględniając fakt nieznacznej różnicy pomiędzy hipotetyczną możliwością osiągania dochodów przez poszkodowaną a sumą przyznanej renty rodzinnej przez ZUS nie nastąpiło u powoda znaczne pogorszenie sytuacji życiowej na skutek śmierci matki. Ponadto fakt rozwiązania stosunku pracy z powodu z uwagi na zły stan psychiczny po śmierci matki nie został poparty żadną rzeczową i miarodajną dokumentacją psychologiczną lub/i psychiatryczną. Przyjęcie przyczynienia na poziomie 60 % jest uzasadnione tym, że A. D. (1) zdecydowała się na jazdę samochodem znajdując się pod wpływem środków odurzających, zatrzymała samochód na autostradzie w miejscu do tego niedozwolonym, nie włączając świateł awaryjnych oraz nie ustawiając trójkąta ostrzegawczego, czym stworzyła zagrożenie.

W piśmie procesowym z dnia 8 maja 2018r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i podniósł, że nie kwestionuje okoliczności przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody poprzez brak niezwłocznego ustawienia trójkąta ostrzegawczego. Kwestią sporną natomiast pozostaje nadal między stronami wpływ obecności metaamfetaminy we krwi poszkodowanej na zdarzenie drogowe. Powód przed wypadkiem mieszkał i studiował we W.. Rodzice wspierali go w każdej decyzji, starali się zapewnić mu jak najlepsze warunki bytowe. Aby odciążyć ich finansowo podjął zatrudnienie. Rodzice planowali otworzyć działalność gospodarczą związaną z motoryzacją, z którą cała rodzina wiązała wielkie nadzieje. Rodzice powoda zaciągali zobowiązania kredytowe na poczet rozpoczęcia działalności. Wszystkie ich plany zniszczył jednak tragiczny wypadek. Sytuacja finansowa powoda oraz jego ojca uległa diametralnemu pogorszeniu. Będąc na studiach powód utracił stabilizację psychiczną i materialną, co miało wpływ na jego życie osobiste.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) r. P. T. spowodował wypadek na autostradzie, gmina K., naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jadąc w kierunku W. jako kierujący samochodem marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nie zachował należytej ostrożności, nie obserwował sytuacji na drodze przez co zbyt późno zauważył zagrożenie

w postaci stojącego na prawym pasie ruchu pojazdu, co doprowadziło do zderzenia z samochodem marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Kierująca samochodem marki R. (...) A. D. (1) doznała licznych obrażeń, skutkujących jej śmiercią.

W wyniku przeprowadzonej sekcji zwłok z dnia (...) r. wykryto w próbkach krwi u A. D. (1) obecność metamfetaminy w stężeniu 586 ng/ml.

Bezsporne.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 6.04.2016 r., sygn.II K 609/15, IDs 871/15 P. T. został uznany winnym popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k. i skazany na kartę 6 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawieszonej na okres 2 lat próby.

dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 6.04.2016 r. w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Ś. o sygn. II K 609/15, I Ds. 871/15

Kierujący samochodem (...)marki F. (...), o nr rej. (...) nie dostosował prędkości do panujących warunków drogowych oraz nie zachował należytej ostrożności, w wyniku czego spóźnił się z reakcją psychofizyczną i rozpoznaniem stanu zagrożenia co skutkowało tym, że najechał przodem pojazdu, którym kierował na tył stojącego samochodu osobowego marki R. (...), o nr rej. (...). P. T., w czasie poruszania się po opisanym odcinku jezdni drogi, nie zachowując ostrożności oraz nie dostosowując prędkości do panujących warunków drogowych, pozbawił się możliwości uniknięcia wypadku, choć miał możliwość jego uniknięcia, zachowując ostrożność w czasie opisanego ruchu, bacznie i ciągle obserwując całą jezdnię, i zmieniające się warunki drogowe oraz właściwie oceniając sytuację na drodze. A. D. (1) zatrzymała pojazd, którym kierowała na prawym pasie ruchu jezdni 124,1 km odcinka autostrady (...), przebiegającej między J. a K., poza miejscem do tego wyznaczonym. Po zatrzymaniu kierująca tym pojazdem nie wykonała żadnych czynności, mających na celu usunięcie pojazdu z jezdni oraz ostrzeżenia innych uczestników ruchu, w celu uniknięcia wytworzenia sytuacji wypadkowej, przez co zachowaniem swoim kierująca samochodem osobowym marki R. (...), o nr rej. (...) przyczyniła się do wytworzenia sytuacji wypadkowej. A. D. (1) kierująca samochodem osobowym marki R. (...), o nr rej. (...), miała możliwość uniknięcia wypadku lub zminimalizowania jego skutków, ostrzegając innych uczestników ruchu ustawionym trójkątem ostrzegawczym oraz przebywając poza pojazdem i za barierami energochłonnymi. Stopień przyczynienia się do wytworzenia sytuacji wypadkowej obu uczestników zdarzenia, tj. P. T. kierującego samochodem (...) marki F. (...), o nr rej. (...) i A. D. (1), kierującej samochodem osobowym marki R. (...), o nr rej. (...), można uznać za taki sam.

dowód: opinia biegłego sądowego z zakresy rekonstrukcji wypadków k. 77-96,

Pojazd, którym kierował sprawca zdarzenia w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z (...) S.A. w W..

Bezsporne.

Powód zgłosił roszczenie stronie pozwanej, w wyniku czego na mocy decyzji z dnia 27 lipca 2016r. otrzymał kwotę 35.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć matki oraz 15.000,00 zł tytułem znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej (kwoty zostały pomniejszone o 60% stopień przyczynienia poszkodowanej do zaistniałego zdarzenia). Następnie powód reprezentowany przez (...) S.A. w L. dnia 5 kwietnia 2017 r. zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 90.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek śmierci matki. Decyzją z dnia 11 kwietnia 2017 r. (...) S.A. w W. odmówił realizacji dalszych wypłat na rzecz powoda.

dowód: decyzja strony pozwanej z dnia 27.07.2016r. k. 17-18,

pismo pełn. powoda z dnia 5.04.2017r. k. 19-21,

pismo strony pozwanej z 11.04.2011r. k. 22,

informacja z KRS dotycząca strony pozwanej k. 39-44,

W toku postępowania strona pozwana zaproponowała zawarcie ugody na mocy, której dokona na rzecz powoda dopłaty kwoty 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią matki oraz kwotę 4.000 zł tytułem stosownego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powoda z uwzględnieniem 60 % przyczynienia się poszkodowanej do zaistniałej szkody, a także kosztów postępowania. Powód nie wyraził zgody na warunki zaproponowane przez stronę pozwaną, uznając że proponowana kwota jest zaniżona.

Bezsporne.

A. D. (1) w dacie śmierci miała (...) lat. Podejmowała oprócz stałej pracy zarobkowej również dodatkowe zajęcia. Jak ustaliła strona pozwana w toku postępowania likwidacyjnego na podstawie zebranych zeznań podatkowych, A. D. (1) przed śmiercią osiągała średniomiesięczny dochód w wysokości 1.097,48 zł netto. Poszkodowana z mężem przed wypadkiem planowała rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, zajmującej się (...).

dowód: dokumenty w aktach szkody nr (...),

W lipcu 2016r. powód był już osobą pełnoletnią, miał (...) lat - zamieszkiwał z kolegami i studiował we W.. W dniu wypadku otrzymał telefon od ojca, że jego matka miała wypadek i przebywa obecnie w szpitalu we W.. Powód jako pierwszy z rodziny przyjechał do szpitala i rozmawiał z lekarzem prowadzącym. Otrzymał wówczas informację, że matka powoda jest w bardzo złym stanie i istnieją nikłe szanse, że przeżyje wypadek. Po pół godzinie do powoda podszedł lekarz i powiadomił go o zgonie matki.

Powód jest jedynym dzieckiem swoich rodziców. Matka była dla niego dużym oparciem, była bardzo troskliwa, zawsze uśmiechnięta i pełna pomocy. Poświęciła karierę zawodową wychowaniu powoda - zaprzestała wykonywania pracy zawodowej, aby opiekować się synem, u którego występowały objawy epilepsji. Objawy te udało się rodzicom powoda wyciszyć. A. D. (1) pomagała powodowi, gdy był dzieckiem, ale również gdy osiągnął pełnoletność – motywowała do kontynuowania nauki, troszczyła się o jego stan zdrowia, przywoziła mu jedzenie, odbierała go z W. i przywoziła do domu. Powód przyjeżdżał do rodzinnego domu co drugi weekend, utrzymywał regularny kontakt telefoniczny z rodzicami, zachowywał bliski kontakt z matką. Gdy miał (...) lat powód podjął zatrudnienie i większość kosztów swojego utrzymania pokrywał sam, z osiągniętych przez siebie dochodów. Od rodziców otrzymywał różne kwoty – głównie na czynsz i pozostałe wydatki, łącznie ok. 1.300 zł miesięcznie.

M. D. może liczyć nadal na pomoc swojego ojca i babki - E. U.. Obecnie ma (...) lata, został skreślony z listy studentów z uwagi na nieobecności na zajęciach i nieuiszczanie opłat za studia zaoczne. Po rezygnacji ze studiów powód utracił prawo do pobierania renty po zmarłej matce. Zamieszkuje teraz z ojcem w K.. Obecnie pracuje w (...) za wynagrodzeniem w wysokości 1900 zł netto. Dodatkowo prowadzi działalność gospodarczą – (...). Zatrudnia w niej swojego ojca.

Powód głęboko przeżył śmierć matki. Nie rozmawia na temat śmierci matki, unika tego tematu. Najtrudniej znosi czas świąt i imprez rodzinnych, wówczas najdotkliwiej odczuwa brak matki. Czuje się zobowiązany, żeby wspierać ojca i pomagać babce – matce A. D. (1). Jego zachowanie po tragicznym wypadku uległo zmianie – stał się bardziej małomówny, zamknięty w sobie. Odwiedza grób matki średnio dwa razy w tygodniu.

dowód: przesłuchanie powoda k. 108-109,

zeznania świadka B. D. k. 63-64,

zeznania świadka A. D. (2) k. 63-65,

Stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o przedłożone do akt sprawy dokumenty, a także o przesłuchanie powoda i świadków: B. i A. D. (2). Autentyczność i wiarygodność dowodów z dokumentów nie były w toku procesu kwestionowane przez strony, nie budziły również wątpliwości Sądu. Głównym walorem zeznań świadków pozostaje ich spójność i fakt, że są logiczne, a przez żadną ze stron nie zostały zakwestionowane. Wszystko to, zdaniem Sądu, świadczy o ich obiektywnym charakterze i sprawia, że zeznania te stanowią w pełni wiarygodny i wartościowy materiał dowodowy. Przesłuchanie powoda Sąd uznał za wiarygodne w zakresie w jakim wskazywał na odczuwany ból po stracie matki, jego ówczesną i obecną sytuacją życiową i majątkową. Nadto Sąd oparł się na opinii sporządzonej przez biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków. Biegły dokładnie opisał przebieg kolizji, odpowiedział na wątpliwości dotyczące istnienia możliwości uniknięcia wypadku oraz przyczynienia A. D. (1) do powstania szkody. Opinie tę Sąd ocenił jako fachową i wyczerpującą, a przedstawione przez biegłego wnioski w sposób poprawny, logicznie wyprowadzone zostały z poczynionych ustaleń. Sąd nie znalazł podstaw do ich podważenia.

Na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. Sąd pominął dowód z przesłuchania strony pozwanej. Oddalił również wniosek dowodowy strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego K. F. na okoliczność przyczynienia się A. D. (1) do powstania szkody i zeznań w charakterze świadka K. F., uznając że wobec nieprawomocnego rozstrzygnięcia w sprawie o sygn. akt IC 339/18 materiał w niej zebrany będzie miał wyłącznie charakter pomocniczy i konieczne jest dopuszczenie dowodu z biegłego sądowego, który korzystając z posiadanych wiadomości specjalnych ustali stopień przyczynienia na potrzeby niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Podstaw odpowiedzialności strony pozwanej należało upatrywać w przepisach art. 436 § 1 k.c. w zw. art. 822 § 1 i § 4 k.c. i art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn., Dz. U. z 2013 r., poz. 392, ze zm.).

Zgodnie z przepisem art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Stosownie do art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2013 roku, poz. 392) ubezpieczeniem oc posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. W myśl art. 34 ust. 1 powołanej ustawy z ubezpieczenia oc posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej (art. 36 ust. 1).

Bezsporną okolicznością było, że w dniu (...) r. doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego śmierć poniosła A. D. (1) – matka powoda. Bezsporne jest również, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność za skutki tego zdarzenia. Nie było kwestią sporną również, że strona pozwana w toku postępowania likwidacyjnego wypłaciła na rzecz powoda kwotę 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę na skutek śmierci matki oraz 6.000 zł tytułem stosownego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powoda, przy uwzględnieniu 60 % przyczynienia się poszkodowanej do zaistnienia szkody. Strona pozwana wyraziła również gotowość do ugodowego zakończenia sporu i wypłacenia na jego rzecz dodatkowej kwoty 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią matki oraz kwotę 4.000 zł tytułem stosownego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powoda z uwzględnieniem 60 % przyczynienia się poszkodowanej do zaistniałej szkody, a także kosztów postępowania.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Powód żądał zasądzenia od strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna w W. na swoją rzecz kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 29.000 zł tytułem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej - wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 lipca 2016 r.

Należy wskazać, iż roszczenia powoda opierają się na art. 446 § 4 k.c., zgodnie z którym Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten został dodany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. (Dz. U. z 2008 roku Nr 116, poz. 731) i wszedł w życie dniem 3 sierpnia 2008 r. A. D. (1) zmarła (...) r., a więc w dacie obowiązywania cytowanego przepisu.

Przepis art. 446 § 4 k.c. jest reakcją ustawodawcy na konieczność zwiększenia ochrony ofiar zdarzeń kryminalnych. Przewidziane w artykule 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie służy kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem uszczerbku dotyczącego subiektywnej sfery osobowości człowieka, w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia, powstałych utrudnień życiowych, konieczności zasadniczo odmiennego urządzenia sobie życia, ograniczenia sfery korzystania z przyjemności (wyrok Sąd Apelacyjny w Poznaniu z 16 maja 2012 roku, sygn. akt I ACa 301/12, opubl. LEX nr 1213847).

Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 roku, III CSK 279/10, opubl. LEX nr 898254).

W ocenie Sądu powodowi za doznaną krzywdę należne jest zadośćuczynienie pieniężne. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka "przeciętnej stopy życiowej" społeczeństwa ma charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (wyrok Sądu Najwyższego z 10 maja 2012 roku, IV CSK 416/11, opubl. LEX nr 1212823).

W ocenie Sądu, powód sprostował obowiązkowi wykazania, iż śmierć matki wywołała u niego cierpienie uzasadniające wypłatę dalszego zadośćuczynienia. Strona pozwana wprawdzie przyznała w toku postępowania likwidacyjnego już na jego rzecz kwotę 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią matki, jednak w ocenie Sądu rację ma co do zasady powód – że kwota ta jest niewystarczająca i nieadekwatna do doznanych przez niego cierpień. Powód w ocenie Sądu wykazał, że jego rodzina przed wypadkiem funkcjonowała prawidłowo – powód miał bliską relację z matką, łączyła ich duża zażyłość, darzyli się uczuciem, spędzali ze sobą czas, kochali się i wzajemnie wspierali. Powód jako jedyne dziecko, szczególnie blisko był związany z rodzicami, ale to matka dotychczas sprawowała nad nim głównie opiekę, wychowywała go gdy był dzieckiem, opiekowała się nim w chorobie. Zerwanie łączących powoda z matką więzi nastąpiło nagle i w tragicznych okolicznościach, a wspomnienia te są dla M. D. bolesne i nadal nie pozostają bez wpływu na jego samopoczucie.

Przyznana dotychczas przez stronę pozwaną powodowi kwota tytułem zadośćuczynienia w ocenie Sądu była zbyt niska i konieczne było zasądzenie na jego rzecz dalszego zadośćuczynienia.

Jednocześnie, w świetle dotychczas zebranego materiału dowodowego nie było możliwe uwzględnienie powództwa w całości. Rację ma strona pozwana, że akcentowane przez powoda zagrożenie wznowieniem napadów epilepsji, na skutek doznawanego zwiększonego stresu przez śmierć matki nie został przez powoda udokumentowany właściwą dokumentacją medyczną. Nie mogło też ujść uwadze Sądu, że A. D. (1) przyczyniła się do powstania szkody. Jak wynika z opinii biegłego sądowego z zakresu rekonstrukcji wypadków, A. D. (1) zatrzymała pojazd, którym kierowała na prawym pasie ruchu jezdni, poza miejscem do tego wyznaczonym. Po zatrzymaniu kierująca tym pojazdem nie wykonała żadnych czynności, mających na celu usunięcie pojazdu z jezdni oraz ostrzeżenia innych uczestników ruchu, w celu uniknięcia wytworzenia sytuacji wypadkowej. Dodatkowo, poszkodowana w dacie wypadku znajdowała się pod wpływem środków odurzających - w wyniku przeprowadzonej sekcji zwłok z dnia (...) r., wykryto w próbkach krwi obecność metamfetaminy w stężeniu 586 ng/ml. Jak powszechnie wiadomo, jest to środek silnie stymulujący, mogący wywołać między innymi halucynacje słuchowe i wzrokowe i nie jest dozwolone kierowanie pojazdem pod jego wpływem.

Wynika z powyższego, że zachowaniem swoim A. D. (1) przyczyniła się do wytworzenia sytuacji wypadkowej, w takim samym stopniu jak kierujący pojazdem F. (...) – P. T., a więc w 50%. Uwzględniając powyższe okoliczności sprawy Sąd uznał, że powodowi przysługuje zadośćuczynienie z tytułu śmierci matki w kwocie 80.000 zł. Należało przy tym uwzględnić 50% przyczynienia się A. D. (1) do powstania szkody, a więc należne powodowi zadośćuczynienie wynosi 40.000 zł (80.000 zł x 50%). Wobec przyznania powodowi dotychczas przez stronę pozwaną kwoty 14.000 zł, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 26.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia z tytułu śmierci matki.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd zasądził odsetki ustawowe również w oparciu o art. 14 ust. 1 – 3 ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zgodnie z którym, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Sąd zasądził więc od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 26.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 7 maja 2017r. Sąd uznał bowiem, że nie było zasadne zasądzenie odsetek od zasądzonego zadośćuczynienia od dnia wskazanego w pozwie – powód dopiero bowiem w piśmie z 5 kwietnia 2017r. sformułował żądanie wskazując dokładną wysokość kwoty dochodzonej od strony pozwanej. Wobec tego, odsetki należne były powodowi dopiero od dnia 7 maja 2017r. jako od następnego dnia po upływie 30 dni od dnia określenia przez powoda wysokości dochodzonego roszczenia.

W toku niniejszego procesu powód dochodził również kwoty 29.000 zł tytułem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej na skutek śmierci matki. Sąd uznał, że żądanie powoda jest uzasadnione, jednak tylko w części.

Zgodnie z art. 446 § 3 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowane odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Celem odszkodowania przyznawanego na podstawie art. 446 § 3 k.c. jest naprawienie szkód majątkowych, związanych z pogorszeniem się sytuacji życiowej rodziny zmarłego (wyr. SN z 4.9.1967 r., I PR 23/67, OSPiKA 1969, Nr 1, poz. 5). Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej polegać może na utracie możliwości uzyskania pomocy przy prowadzeniu gospodarstwa domowego, wychowaniu dzieci itp. (por. wyr. SN z 16.12.1986 r., IV CR 442/86, OSNCP 1988, Nr 4, poz. 49). Warunkiem przyznania odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej jest istnienie normalnego związku przyczynowego (art. 361 k.c.) między śmiercią bezpośrednio poszkodowanego a znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej osoby występującej z roszczeniem (tak trafnie SN w wyr. z 4.11.1980 r., IV CR 412/80, L.). Ponieważ odszkodowanie przyznawane na podstawie art. 446 § 3 k.c. spełnia funkcję kompensacyjną, jego wysokość (w przeciwieństwie do zadośćuczynienia) jest niezależna od subiektywnego nastawienia sprawcy śmierci

bezpośrednio poszkodowanego do czynu (winy), odmiennie nietrafnie SN w wyr. z 19.8.1980 r. (IV CR 283/80, OSNCP 1981, Nr 5, poz. 81).

Nie ulega wątpliwości, że powód na skutek tragicznego wypadku, w którym zginęła jego matka utracił bardzo bliską mu osobę, która oprócz bezwarunkowej miłości gwarantowała mu poczucie bliskości, wsparcia, pomocy i troski. Przed wypadkiem, rodzice pomagali powodowi również finansowo – otrzymywał od nich pomoc na swoje utrzymanie i wydatki związane ze studiami. Nie można jednak pominąć faktu, że (opierając się na ustaleniach poczynionych przez stronę pozwaną w toku postępowania likwidacyjnego) A. D. (1) nie posiadała wysokiego wynagrodzenia. Oczywistym jest, że nie przeznaczala w całości otrzymywanego dochodu na potrzeby syna, a wyłącznie partycypowała w udzielanej mu wspólnie z mężem pomocy finansowej. A. D. (1) nosiła się z zamiarem rozpoczęcia działalności gospodarczej, ale nie można podzielić pewności powoda, że działalność ta zwiększałaby dochód rodziców powoda i co za tym idzie – polepszałaby sytuację materialną również powoda. Twierdzenia te zostały oparte wyłącznie na nie popartymi żadnymi dowodami przypuszczeniami. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że powód w dacie wypadku był już osobą pełnoletnią i samodzielną – zamieszkiwał on z dala od rodziców, studiował w innym mieście, pracował zawodowo i utrzymywał się głównie z otrzymywanego wynagrodzenia za pracę. Nie udowodnił jednocześnie, że śmierć matki była powodem, dla którego zrezygnował z dotychczas podejmowanego zatrudnienia. Obecnie natomiast powód zrezygnował z kontynuowania nauki i podjął pracę, prowadzi również (...). Jest on w ocenie Sądu osobą zaradną i samodzielną, która nie była całkowicie zależna od pomocy zmarłej matki, a wyłącznie – korzystała z niej w dodatkowym, mniejszym zakresie. Nie można więc podzielić stanowiska powoda, że śmierć matki wpłynęła na pogorszenie jego sytuacji życiowej, uzasadniającej wypłatę dalszego odszkodowania w kwocie 29.000 zł. Sąd uznał, że co do zasady nastąpiło pogorszenie jego sytuacji życiowej, ale jedynie w minimalnym stopniu – w zakresie pomocy matki przy dojazdach i innych czynnościach życia codziennego oraz drobnych, przekazywanych przez nią powodowi kwot pieniężnych.

Uwzględniając powyższe okoliczności sprawy Sąd uznał, że powodowi przysługuje odszkodowanie w kwocie 20.000 zł. Należało przy tym uwzględnić 50% przyczynienia się A. D. (1) do powstania szkody, a więc należne powodowi odszkodowanie wynosi 10.000 zł (20.000 zł x 50%). Wobec przyznania powodowi dotychczas przez stronę pozwaną kwoty 6.000 zł, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.000 zł tytułem dalszego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powoda na skutek śmierci matki.

Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.000 zł tytułem zadośćuczynienia, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 kwietnia 2018r., a więc po upływie 30 dni od następnego dnia po dniu doręczenia stronie pozwanej odpisu pozwu zawierającego określone żądanie powoda co do odszkodowania z tytułu pogorszenia jego sytuacji życiowej. W ocenie Sądu, dopiero wówczas strona pozwana mogła – po otrzymaniu odpisu pozwu i zgromadzeniu przez nią materiału – ocenić żądanie powoda i dokonać dopłaty. Skoro natomiast nie uwzględniła wówczas żądania powoda, przysługiwały mu odsetki za opóźnienie od dnia 29 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie I i II wyroku.

Na marginesie rozważań należy wskazać, że sama strona pozwana w odpowiedzi na pozew zaproponowała ugodowe zakończenie sporu i przyznanie powodowi dalszego zadośćuczynienia w związku ze śmiercią matki i dalszego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powoda. Powyższe wskazuje na fakt, że strona pozwana mimo polemizowania z zasadnością roszczenia powoda, uznała pośrednio dotychczas wypłaconą wysokość zadośćuczynienia i odszkodowania za zbyt niską i dostrzegła co do zasady konieczność dopłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu. Na podstawie § 15 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1800) zasądzając opłatę od czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy adwokata, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa

w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 2-4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 2 pkt 6 powyższego Rozporządzenia stawki minimalne przy wartości przedmiotu sprawy 50.000 zł do 200.000 zł wynoszą 5.400 zł.

Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosiła 99.000 zł. Powodowi została natomiast zasądzona kwota 30.000 zł. Oznacza to, iż wygrał sprawę w 30%. Na koszty poniesione przez powoda składały się: 4950 zł opłaty od pozwu, 5417 zł kosztów zastępstwa procesowego z opłatą skarbową, a więc łączna kwota należna powodowi to $10.367 \text{ zł} \times 30\% = 3110,10 \text{ zł}$. Na koszty poniesione przez stronę pozwaną składały się: koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (...) oraz zaliczka na poczet wydatków – 973,44 zł, a więc koszty strony pozwanej to $6390,44 \text{ zł} \times 70\% = 4473 \text{ zł}$. Stronie pozwanej, jako wygrywającej w większym zakresie, należy się więc zwrot kosztów procesu w kwocie – po zaokrągleniu - 1363 zł, jako różnica między kosztami poniesionymi przez stronę pozwaną i powoda, o czym Sąd orzekł w punkcie III wyroku.